

KELAN KUNTOUTUSPSYKOTERAPIOITA EI SAA LAKKAUTTAA - NIITÄ TULEE KEHITTÄÄ

Kansaneläkelaitoksen tukema kuntoutuspsykoterapia on suomalaisten subjektiivinen oikeus. Kelalla on yli 30 vuoden kokemus kuntoutuspsykoterapian järjestämisestä, ja järjestelmä toimii hyvin. Toimivat mielenterveyspalvelut edellyttävät Kelan kuntoutuspsykoterapian säilyttämistä ja kehittämistä. Sen lakkauttaminen ja siirtäminen hyvinvointialueiden vastuulle vaarantaisi työ- ja opiskeluelämässä olevien kansalaisten mahdollisuuden kuntoutuspsykoterapiaan ja johtaisi mielenterveydellisistä syistä johtuvien sairauspäivärahojen ja sairauseläkkeiden jyrkkään kasvuun.

Kelan kuntoutuspsykoterapian tarve on kasvanut ja kasvaa koko ajan. Vuonna 2015 sitä sai 27 300 ja vuonna 2020 jo 60 300 suomalaista.

Tarpeen mukaiset ja monipuoliset Kelan kuntoutuspsykoterapiapalvelut

Kelan kuntoutuspsykoterapian tavoitteena on edistää kuntoutujan työ- ja opiskelukykyä sekä tukea opintojen edistymistä, työelämässä pysymistä ja työelämään siirtymistä tai sinne palaamista. Sitä voi saada 16-67-vuotias kuntoutuja monipuolisesti tarpeidensa mukaan yksilö-, ryhmä-, pari- ja perhepsykoterapiana sekä kuvataideterapiana, 16-25-vuotias myös kuvataideterapiana tai musiikkiterapiana. Myös kuntoutuspsykoterapian kesto määräytyy asiakkaan tarpeiden mukaan, kuitenkin enintään 200 käyntikertaa kolmen vuoden aikana. Kelan kuntoutuspsykoterapia on erittäin tuloksellista ja kansantaloudellisesti kannattavaa: 82 prosenttia kuntoutujista on täysin työ- tai opiskelukykyisiä kuntoutuksen päättyessä. Suurin osa kuntoutukseen osallistujista jatkaa työtä ja opiskelua myös kuntoutuksen aikana.

Tutkimustulosten mukaan erityisesti monimuotoisista ja pitkäkestoisista ongelmista kärsivät tarvitsevat yleensä intensiivistä, pitkäkestoista psykoterapiaa ja hyötyvät siitä pitkällä aikavälillä paremmin kuin lyhytkestoisesta. Tähän tarpeeseen Kelan kuntoutuspsykoterapia vastaa erinomaisesti. Tutkimukset osoittavat myös, että potilaat kokevat usein lyhyet terapiat riittämättöminä ja hakeutuvat myöhemmin lisähoitoihin, yleensä pitkään psykoterapiaan. Lyhytkestoiset mielenterveyspalvelut ovat tarpeellisia ja niillä on paikkansa, mutta liiallinen lyhytkestoisten mielenterveyspalvelujen tarjoaminen johtaa pyöröovi-ilmiöön.

Ohjautuminen kuntoutuspsykoterapiaan

Kelan kuntoutuspsykoterapiaan ohjautuu asiakkaita paitsi julkisen terveydenhuollon myös työterveyshuollon, Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön ja yksityisten lääkäriasemien kautta, mikä vähentää julkisen terveydenhuollon kuormitusta. Miten kävisi työterveyshuollon, Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön ja yksityisten lääkäriasemien kautta kuntoutuspsykoterapiaan ohjautuvien

asiakkaiden, jos hyvinvointialueiden tarjoamat mielenterveyspalvelut muuttuisivat ainoaksi väyläksi hakea apua mielenterveysongelmiin/kuntoutuspsykoterapian tarpeeseen?

Rahoitus

Kelan kuntoutuksen vastuun siirto hyvinvointialueille merkitsisi kuntoutuksen nykyisen rahoituksen lakkauttamista. Yrittäjien ja palkansaajien osuutta rahoituksesta (33 %) ei ole mahdollista siirtää hyvinvointialueille. Tällä tavoin kolmasosa kuntoutuspsykoterapian rahallisesta resurssista menetettäisiin. Jos Kelan kuntoutuspsykoterapian varat ohjattaisiin hyvinvointialueille, olisi lisäksi vaara, että rahat käytettäisiin muuhun kuin psykoterapian järjestämiseen.

Vastuullinen päätöksenteko

Tarvitsemme sekä monipuoliset, tulokselliset ja kustannustehokkaat Kelan tukemat kuntoutuspsykoterapiat että hyvin toimivat ja monipuoliset mielenterveyspalvelut hyvinvointialueilla. Hyvinvointialueilla on jo nyt valtava työ saada ensilinjan hoito toimimaan siten, että hoitoon pääsyn kynnyks madaltuu ja mielenterveyspalveluja tarvitsevat saavat monipuolista ja heidän hoidollisiin tarpeisiinsa vastaava apua. Hyvinvointialueiden resurssit eivät riitä yli 60 000 suomalaisen kuntoutuspsykoterapian järjestämiseen.

Aikataulu ja vastuullinen päätöksen teko eivät salli hätäisiä ratkaisuja: Suomalaisten subjektiivista oikeutta Kelan kuntoutuspsykoterapiaan ei saa lakkauttaa. On välttämätöntä säilyttää se vahvana jatkokuntoutusmahdollisuutena kaikille niille, joiden kohdalla hyvinvointialueiden tarjoama ensihoito ei ole riittävää tai se on tarpeellinen työ-, opiskelu- ja toimintakyvyn turvaamiseksi.

Kehittämistarpeita

Suomessa vallitsee psykoterapeuttipula. Kasvavaan kuntoutuspsykoterapian tarpeeseen tulee vastata mm. tukemalla Valviran psykoterapeutinimikkeen käyttöoikeuteen johtavien psykoterapeuttien kouluttautumista.

Kelan kuntoutuspsykoterapiaan pääsemistä on tarpeen helpottaa Kelassa kehitteillä olevan suorapäätösmallin mukaisesti. Korvaustasoa on tarpeen nostaa, jotta potilaiden omavastuuosuudet alenevat.

Myös alle 16-vuotiaat tulisi saada Kelan kuntoutuspsykoterapian piiriin.

Helsingissä 8.11.2021

EFPP Suomen kansallinen verkosto ry:n hallituksen ja Sote-työryhmän puolesta

Kirsi Huttula
Puheenjohtaja
TtM, psykoterapeutti VET
psykoterapiakouluttaja, kuvataidepsykoterapeutti
kirsi.huttula@pp1.inet.fi, 040 -582 3474

Tuomo Tikkanen
Sote-työryhmän asiantuntijajäsen
PsL, psykoterapeutti
tuomoajtikkanen@gmail.com, 0400-459 742

EFPP Suomen kansallinen verkosto on lähettänyt teille aikaisemmin asiaan liittyen

EFPP Suomen kansallinen verkosto ry:n lausunto Psykoterapiapalvelujen järjestämisestä Kelan kuntoutuksena ja hyvinvointialueilla

EFPP Suomen kansallinen verkosto ry:n lausunto Monikanavarahoituksen purkamisen valmistelun virkamiesselvityksestä koskien psykoterapiapalveluiden järjestämistä

EFPP Suomen kansallinen verkosto ry:n päivitetty aloite:
Psykoterapeuttikoulutus yliopistolliseksi erikoistumiskoulutukseksi

EFPP Suomen kansallinen verkosto ry:n kannanotto Terapiat etulinjaan -hankkeeseen.

Kaikki asiaan liittyvät kannanotot ja lausunnot löytyvät verkoston kotisivuilta
<http://www.efpp-finland.org/EFPPnew/indexkannanotot.html>

Lähetämme ne mielelläni tarvittaessa uudelleen